

OPETUSHALLITUKSEN JOHTOKUNTA 9/2020

Torstai 3.12.2020 klo 8.02—10.00

Koronavirustilanteesta johtuen järjestämme kokouksen etäkokouksena, linkki kokoukseen liittymiseen on lähetetty kokouksen kalenterikutsussa.

- Johtokunta** Kansanedustaja Eeva-Johanna Eloranta, puheenjohtaja kohdissa 1-5; poistui keskustelusta kohdan 5 käsittelyn jälkeen ja liittyi keskusteluun kohdan 8 käsittelyn aikana
Kansanedustaja Hilka Kemppi, poistui keskustelusta kohdan 5 käsittelyn jälkeen
Kansanedustaja Emma Kari, puheenjohtaja kohdissa 6-11
Kansanedustaja Pia Lohikoski
Kasvatustieteen tohtori Mikaela Björklund, poistui keskustelusta kohdan 9 käsittelyn aikana
Kansanedustaja Sari Sarkomaa, liittyi keskusteluun kohdan 5 käsittelyn aikana, poistui keskustelusta kohdan 8 käsittelyn aikana
Apulaisrehtori Kari Salminen
Toimitusjohtaja Teemu Hassinen, poistui keskustelusta kohdan 8 käsittelyn aikana
Koulutus- ja työllisyysasioiden päällikkö Mikko Heinikoski
Asiantuntija, koulutus ja osaaminen, Riina Nousiainen
Koulutusjohtaja Heljä Misukka
Professori Markku Jahnukainen
Johtaja Terhi Päivärinta
Sosiaalipoliittinen asiantuntija Iiris Hynönen, poistui keskustelusta kohdan 8 käsittelyn aikana
Hyvinvointipolitiikan asiantuntija Hannele Kirveskoski
Pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen
Opetusneuvos Arja-Sisko Holappa
- Este** Kansanedustaja Mikko Ollikainen (varajäsen Mikaela Björklund läsnä)
- Sihteeri** Kehitysjohtaja Reetta Niemelä
- Pysyvät asiantuntijat** Johtaja Jorma Kauppinen, poistui keskustelusta kohdan 8 käsittelyn aikana
Johtaja Mikael Mantila
Johtaja Anni Miettunen
Johtaja Samu Seitsalo
Johtaja Raakel Tiihonen
Johtaja Kurt Torsell

1. KOKOUKSEN AVAUS

Esitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös: Esityksen mukaan.

2. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS SEKÄ LÄSNÄOLON TOTEAMINEN

Johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja sekä vähintään kuusi muuta jäsentä tai varajäsentä on läsnä.

Esitys: Johtokunta toteaa kokouksen läsnäolijat ja kokouksen päätösvaltaisuuden.

Päätös: Esityksen mukaan.

3. KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS

Esitys: Johtokunta hyväksyy esityslistan kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

4. EDELLISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA

Esitys: Johtokunta hyväksyy liitteenä olevan edellisen kokouksen (5.11.2020) pöytäkirjan.

Päätös: Esityksen mukaan.

5. PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN ARVIOINNIN UUDISTAMINEN: PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITERITYÖ

Opetushallituksesta annetun lain (564/2016) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla opetussuunnitelmien perusteista.

Opetushallitus käynnisti perusopetuksen arviointiuudistuksen kesäkuussa 2018. Uudistuksen tavoitteena on lisätä arvioinnin yhdenvertaisuutta sekä arvosanojen vertailukelpoisuutta mahdollisimman yksiselitteisin ja ymmärrettävin linjauksin. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 arviointia koskevaa lukua 6 on selkiytetty ja tarkennettu jo aiemmin: Opetushallitus antoi 10.2.2020 uudet arvioinnin yleiset linjaukset, jotka otettiin paikallisesti käyttöön 1.8.2020 alkaen.

Vuoden vaihteessa Opetushallitus antaa eri oppiaineiden päättöarviointiin aiempaa täsmällisemmät kriteerit, joiden avulla oppilaan osaamista arvioidaan. Arviointikriteereissä kuvataan, mitä oppilaan tulee osata saadakseen peruskoulun päättötodistukseen arvosanan 5, 7, 8 ja 9. Tällä hetkellä osaamistaso on määritelty vain arvosanalle 8. Kriteerit siirretään paikallisiin opetussuunnitelmiin sellaisenaan, ja opetushenkilöstölle järjestetään koulutusta kevään 2021 aikana. Uudet päättöarviointin kriteerit tulevat voimaan 1.8.2021 alkaen.

Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 17.11.2020 seuraavat asiakirjaluonnokset:

- Esittelymuistio
- Perusopetuksen päättöarviointin kriteerit
- Kunskapskrav för slutbedömningen i den grundläggande utbildningen

Johtokunnan kommentit oli pyydetty 1.12.2020 mennessä. Johtokunnan jäsen Heljä Misukka lähetti 30.11.2020 kommentteja, jotka toimitettiin johtokunnalle tiedoksi 2.12.2020.

Asiantuntija: Yksikön päällikkö, opetusneuvos Marjo Rissanen

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta kävi esityksen pohjalta keskustelun ja merkitsi kuulemisen suoritetuksi. Heljä Misukan ehdotukseen kriteerien laatimisesta myös neljännelle vuosiluokalle ja vähimmäisosaamisen kriteerien laatimisesta myös toiselle vuosiluokalle johtokunta esitti, että asiaa valmistellaan huolellisesti Opetushallituksessa johtokunnan keskusteltavaksi syksyllä 2021.

6. PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEIDEN 2014 MUUTTAMINEN ERÄIDEN USKONNON OPPIMÄÄRIEN OSALTA

Opetushallituksesta annetun lain (564/2016) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla opetussuunnitelmien perusteista.

Perusopetuslain 11 §:n mukaan perusopetuksessa yhtenä yhteisenä oppiaineena on uskonto tai elämäntutkimus. Uskontoa opetetaan saman lain 13 §:n mukaan oppilaiden uskonnollisen yhdyskunnan mukaisesti oman uskonnon opetuksena erillisten oppimäärien mukaan. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2014 uskonnon oppiainetta käsittelevissä osissa kaikkia oppimääriä sitovia ja kaikille yhteisiä osuuksia ovat oppiaineen tehtävä, opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisältöalueet sekä perusteiden määräykset, jotka koskevat uskonnon oppimisympäristöjä ja työtapoja, ohjausta, eriyttämistä ja tukea sekä arviointia. Lisäksi opetussuunnitelmiin kuuluu tarkennetut oppimääräkuvaukset, joissa kaikille uskonnon oppimäärille yhteisiä sisältöjä tarkennetaan kunkin oppimäärän luonteen mukaisesti. Opetussuunnitelman perusteissa annettiin vuonna 2014 tarkennetut oppimääräkuvaukset viiteen uskonnon oppimäärään, jotka ovat evankelisluterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, islam ja juutalainen uskonto. Muiden uskonnon oppimäärien osalta linjattiin, että Opetushallitus tekee erilliset päätökset tarkennetuista oppimääräkuvauksista. Nyt opetussuunnitelman perusteita esitetään muutettaviksi siten, että alalukujen kohtien 13.4.6, 14.4.6 ja 15.4.10 loppuun lisätään vuosiluokittain 1–2, 3–6 ja 7–9 seuraavat uskonnon oppimäärät: adventistinen uskonto, bahá'í-uskonto, buddhalainen uskonto, helluntailiikkeen uskonto ja Krishna-uskonto.

Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 17.11.2020 seuraavat asiakirjaluonnokset:

- Esittelymuistio
- Määräys ja liite: Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 muuttaminen eräiden uskonnon oppimäärien osalta
- Föreskrift och bilaga: Ändring av Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014 som berör vissa lärokurser i religion

Johtokunnan kommentit oli pyydetty 1.12.2020 mennessä. Johtokunnan jäseniltä ei saapunut kommentteja pyydettyyn määräaikaan mennessä, eikä myöskään kokouksessa.

Asiantuntija: Opetusneuvos Kati Mikkola

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

7. KANSANOPISTOJEN OPPIVELVOLLISILLE SUUNNATUN VAPAAN SIVISTYSTYÖN KOULUTUKSEN OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET

Opetushallituksesta annetun lain (564/2016) 3 §:n mukaan johtokuntaa tulee kuulla opetussuunnitelmien perusteista.

Opetushallitus on valmistellut kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelman perusteita osana hallituksen esittämää oppivelvollisuuden laajentamista. Hallituksen esityksen mukaan kansanopistojen tarjoamat opinnot olisivat yksi tapa suorittaa oppivelvollisuutta, jos nuori ei jatka perusopetuksen jälkeen suoraan lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa.

Kansanopistokoulutukselle ei ole tällä hetkellä olemassa kansallisia opetussuunnitelman perusteita. Nyt luonnostellut perusteet koskevat niitä opintotukeen oikeuttavia kansanopistojen pitkiä linjoja, joilla opiskelevat oppivelvollisuusikäiset eli alle 18-vuotiaat opiskelijat. Perusteita voidaan hyödyntää myös muille tarjottavissa pitkien linjojen opinnoissa. Opetushallitus määrittelee opetusta koskevat tavoitteet, keskeiset sisältöalueet sekä arvioinnin linjaukset opetussuunnitelman perusteissa. Perusteiden luonnos on valmisteltu yhteistyössä vapaan sivistystyön asiantuntijoiden ja oppilaitosten sekä niitä edustavien kanssa. Perusteet on tarkoitus antaa heti, kun eduskunta on hyväksynyt oppivelvollisuuslain. Perusteiden mukainen koulutus alkaa 1.8.2021.

Johtokunnan kuulemista varten johtokunnalle toimitettiin 17.11.2020 seuraavat asiakirjaluonnokset:

- Perustelumuiotio
- Tiivistelmä: Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät opetussuunnitelman ja koulutuksen perusteet
- Kansanopistojen oppivelvollisille suunnatun vapaan sivistystyön koulutuksen opetussuunnitelman perusteet
- Grunderna för läroplanen för folkhögskolornas utbildning inom det fria bildningsarbetet som riktar sig till läropliktiga

Johtokunnan kommentit oli pyydetty 1.12.2020 mennessä. Johtokunnan jäseniltä ei saapunut kommentteja pyydettyyn määräaikaan mennessä, eikä myöskään kokouksessa.

Asiantuntija: Opetusneuvos Susanna Rajala

Esitys: Johtokunta merkitsee kuulemisen suoritetuksi.

Päätös: Johtokunta kävi esityksen pohjalta keskustelun ja merkitsi kuulemisen suoritetuksi.

8. PÄÄJOHTAJAN AJANKOHTAISKATSAUS

Pääjohtaja Olli-Pekka Heinosen katsaus sisälsi seuraavia ajankohtaisia asioita:

- Opetushallituksen rooli ja toiminta koronavirustilanteessa, mm.
 - Maailman suurin vanhempainilta keräsi noin 3 100 osallistujaa 12.11.2020
 - Saamen kielen etäopetushanke palkittiin vuoden 2020 [Cygnaeus-palkinnolla](#) 23.11.2020.
 - [Työterveyslaitokselta ohje](#) päiväkodeissa ja kouluissa työskentelevien korona-altistumisen ehkäisyyn 1.12.2020
 - Koronatilanne edellyttää [erityisjärjestelyjä loppuvuoden juhlissa](#)
- Katsaus kansainvälisiin asioihin, mm.
 - OECD:n High Performing Systems for Tomorrow -tutkimus, jonka tavoitteena on tuottaa tietoa hyvin toimivista koulutusjärjestelmistä. Tutkimuksessa ovat mukana Hong Kong, Kanada, Singapore, Suomi ja Viro.
 - Suomen roolin ja panostuksen vahvistaminen kehitysmaiden oppimisen kriisin ratkaisussa, ulkoministeriön selvitystoimeksianto Opetushallitukselle
 - Opetushallitus/Suomi on osallistunut yhdessä Islannin, Viron ja Walesin kanssa Erasmus+ -hanke-ehdotukseen, joka liittyy opettajuuden kehittämiseen.
 - Uuden EU-ohjelmakauden valmistelut
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välisen vuosia 2020-2023 koskevan tulossopimuksen päivitys ja taloustilanne
 - Koronapandemian vaikutukset talouteen ja Opetushallituksen kertyvään siirtomäärärahakantaan ovat vuoden 2020 aikana olleet merkittäviä. Menotason laskuun ovat vaikuttaneet toimitilahankkeesta johtuva poikkeuksellinen vuokrien, matkustusmenojen sekä esimerkiksi maksulliseen palvelutoimintaan liittyvien palveluostojen väheneminen. Siirtyvän määrärahakannan kasvu auttaa vuoden 2021 budjetin mitoituksessa, mutta ei korjaa pysyvää rakenteellista vajetta. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan budjettileikkauksista Opetushallituksen perustoimintamenoihin kohdennetaan vuonna 2021 lähes miljoonan euron vähennys. Tämä tarkoittaa, että Opetushallituksen rakenteellinen alijäämä kasvaa 5 000 000 euroon. Ministeriöllä ja Opetushallituksella on yhteinen ymmärrys, miten tilanteeseen etsitään ratkaisuja vuosina 2021 ja 2022.
- Kouluneuvos Petri Heikkilä esitteli johtokunnalle [Oppiva Invest Oy:n](#) perustamismenettelyn sekä tilannekatsauksen ensimmäisen toimintavuoden 2020 toiminnasta. Oppiva Invest Oy on Ammatillisen koulutuksen oppimisympäristöjen ja oppimateriaalin kehittämistä ja koulutusviennin edistämistä tukeva valtion omistama eriytehtäväyhtiö.

Esitys: Johtokunta merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös: Johtokunta kävi esitysten pohjalta keskustelun ja merkitsi ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

9. MUUT MAHDOLLISET ASIAT

Johtokunta välitti kiitoksensa Opetushallituksen henkilöstölle vuoden 2020 aikana tehdystä arvokkaasta työstä.

10. JOHTOKUNNAN SEURAAVAT KOKOUKSET

Johtokunta on sopinut seuraavat kokoukset torstaisin klo 8.00-10.00 seuraavasti:

- kevätkausi 2021: 4.2., 25.2. (tilinpäätös), 4.3. (keskustelukokous), 8.4., 6.5. ja 3.6.
- syyskausi 2021: 9.9., 23.9. (keskustelukokous), 7.10., 4.11. ja 2.12.

Esitys: Johtokunta toteaa seuraavan kokouksen ajankohdan.

Päätös: Esityksen mukaan.

11. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.00

Eeva-Johanna Eloranta
Johtokunnan puheenjohtaja,
kokouksen puheenjohtaja kohdissa 1-5

Emma Kari
Johtokunnan varapuheenjohtaja,
kokouksen puheenjohtaja kohdissa 6-11

Reetta Niemelä
Johtokunnan sihteeri